

Unity in Christ // Constructive quarterly : A Journal of the faith, work and thought of Christendom. – Vol. VIII (1920). – P. 192–204; Конспект по истории Русской Православной Церкви в Америке : из цикла лекций в Свято-Тихоновской духовной семинарии. – [Б. м.], 1963. – 16 с.; [Послания, приветствия, проповеди, лекции, размышления о русской литературе, стихотворения] // Жизнь и труды Высокопреосвященнейшего митрополита Леонтия. – Нью-Йорк, 1969. – С. 27–225; The Seven Gifts : Address on the Occasion of the Elevation to the Rank of Archpriest of Fr. Alexander Schmemmann (1953) // St Vladimir's Theological Quarterly. – Vol. 28. – № 1 (1984). – P. 25–31.

Арх.: IP НБУВ. – Ф. 304. – Дис. 1661; ЦДІАУК. – Ф. 711. – Оп. 3. – Спр. 2323, 2555; Manuscript Division, Library of Congress. – ID № MSS84271 (Leontii, Metropolitan of All America and Canada, Papers).

Опубл. дж.: Протоколы заседаний Совета Киевской духовной академии за 1899–1900 учебный год. – К., 1901. – С. 466–468, 503–505; Постановления Освященного Собора Русской Православной Греко-Кафолической Церкви в Соединенных Штатах Америки, состоявшегося в г. Детройте, штат Мичиган, в 1924 году 20–23 марта (2–4 апреля). – Нью-Йорк, 1924. – 77 с.; Протоколы 7-го Всеамериканского Церковного Собора, состоявшегося в Свято-Феодосиевском соборе, г. Кливленд, штата Огайо, ноября 26, 27, 28 и 29, 1946 года. – Нью-Йорк, 1946. – 65 с.; Послание Патриарха Московского и всея Руси Алексия и Священного при нем Синода к архипастырям, пастырям и пастве Православной Русской Церкви в Америке // ЖМП. – 1948. – № 1. – С. 9–12; Поездка Митрополита Ленинградского и Новгородского Григория в Соединенные Штаты // Там само. – С. 13–24; Памяти митрополита Леонтия [Воспоминания разных лиц] // Жизнь и труды Высокопреосвященнейшего митрополита Леонтия. – Нью-Йорк, 1969. – С. 227–272.

Літ.: Русская Православная Церковь в Северной Америке. Историческая справка. – Джорданвилль, 1955. – 224 с.; *Афонский Г., свящ.* Жизненный путь Высокопреосвященнейшего Митрополита Леонтия // Жизнь и труды Высокопреосвященнейшего митрополита Леонтия. – Нью-Йорк, 1969. – С. 7–26; *Stokoe M., Kishkovsky L.* Orthodox Christians in North America (1794–1994). – Orthodox Christian Publications Center, 1995. – 145 p.; *Leich H.* Library Receives Papers of Metropolitan Leonty. Gift of Russian Orthodox Cleric's Granddaughter // Library of Congress Information Bulletin. – Vol. 57 (1998). – № 9 (September). – Режим доступу: <http://www.loc.gov/loc/lcib/9809/index.html>. – Назва з екрана; *Либеровский А. П.* Православная Церковь в Америке: Святыя и Соборы // X Ежегодная богословская конференция ПСТГУ : материалы. – М., 2000. – С. 413–423; *Курков Н. В.* Всеамериканский православный церковный Собор 1946 г. // Там само. – С. 423–427; *Соловьев И., свящ.* Раскольническая деятельность «обновленцев» в русском зарубежье // XVIII Ежегодная богословская конференция ПСТГУ : материалы. – Т. 1. – М., 2008. – С. 273–281; *Косик В. И.* Русское церковное зарубежье: XX век в биографиях духовенства от Америки до Японии. Материалы к словарю-справоч-

нику. – М., 2008. – С. 220–221; *Кострюков А. А.* Русская Зарубежная Церковь в 1925–1938 гг.: Юрисдикционные конфликты и отношения с московской церковной властью. – М., 2011. – С. 260–303, 423–432, 556–562; Леонтий (Туркевич), митрополит // ПЭ. – Т. 40. – М., 2015. – С. 523–524.

В. В. Бурега

ЛЕОНТОВСЬКИЙ Василь Петрович [рос. Леонтовский Василий Петрович] (21.03[02.04].1880 – р. с. невід.), випускник КДА – педагог, реліг. публіцист, сковородинознавець.

Нар. у м. Полтаві у дворянській сім'ї (батько Л., походячи із духовного стану, обіймав чиновницьку посаду в губернському присутствії в чині титулярного радника). У дитячі роки зазнав значного релігійно-морального впливу з боку діда-протоієрея Миколи Петровича Леонтовського, згодом – архімандрита Феофіла (1828–1901), намісника Лубенського Мгарського Спасо-Преображенського чол. монастиря. Після закінчення Полтавських ДУ (1890–94) та ДС (1894–1900) навчався у КДА (1900–04), де здобув ступ. канд. богослов'я (ухвалу Ради КДА від 04.06.1904 затверджено митрополитом Київським і Галицьким Флавіаном (Городецьким) 13.06.1904). Рукопис канд. твору Л. «Релігійно-філософские воззрения Г. С. Сковороды в связи с преподававшимися в Киевской Академии курсами философии и в зависимости от них», визнаного Радою КДА на підставі відгуків доц. С. О. Песоцького та проф. М. І. Петрова «очень удовлетворительным», зберігається у IP НБУВ. У студентські роки (влітку 1902) відвідав Палестину та Афон.

Після закінчення КДА був призначений (з 16.08.1904) викладачем математичних дисциплін Борунської церковно-вчительської школи (м-ко Боруни Ошмянського пов. Віленської губ., нині – Ошмянського р-ну Гродненської обл. Республіки Білорусь). Через хворобу, спричинену несприятливими для здоров'я кліматичними умовами, у лютому 1905 мусив залишити Боруни. Повер-

нувшись до Полтави, служив понадштатним псаломщиком кафедрального Свято-Успенського собору. З 17.09.1905 обіймав посаду викладача лат. мови в духовному уч-щі м-ка Тиврів Вінниц. пов. Подільської губ. (нині – смт, адм. центр Тиврівського р-ну Вінниц. обл.); згодом був обраний членом-діловодом училищного Правління (з 01.11.1906). З 01.09.1908 викладав також нім. мову. 01.10.1912 переведений на посаду викладача лат. мови Кишинівської 1-ї чол. гімназії імп. Олександра I Благословенного. Викладав латину також у приватній чол. гімназії Г. Симакова.

Рано виявивши схильність і здібності до літ. творчості, з семінарських років друкував вірші, твори з релігійно-моральної тематики та проповіді в полтав. періодиці («Полтавские епархиальные ведомости», «Полтавские губернские ведомости»). У студентські роки співробітничав також із газетою «Киевское слово» та літературно-худож. часописом «Юго-Западная неделя». У 1904 опублікував у ж-лі «Чтения в Историческом обществе Нестора Летописца» та окремою брошурою розвідку з історії селянської реформи у Полтав. губ. Захопившись у студентські роки вивченням творчості Г. С. Сковороди, присвятив аналізу його біографії, особистісних рис і релігійно-філос. поглядів цикл праць, уміщених у збірнику «Труды Полтавской ученой археографической комиссии» (членом цієї комісії обраний 10.04.1905). У тиврівський період життя був активним дописувачем щоденної газети «Подолія» (видавалася з 1906), де висвітлював події місцевого епархіального і освітянського життя та друкував твори релігійно-морального змісту.

Останні відомості про Л. датовано 1915. Подальша доля, рік смерті та місце поховання невідомі.

Осн. тв.: Начальные моменты введения крестьянской реформы в Полтавской губернии. – К., 1904. – К., 1904. – 17 с.; Характерные черты личности Г. С. Сковороды и его «Змій Израильский» // Труды Полтавской

ученой архивной комиссии. – 1907. – Т. 4. – С. 173–210; Полтавский мыслитель-поэт Г. С. Сковорода и генезис его философии: опыт архивно-философского анализа // Там само. – 1908. – Т. 5. – С. 107–133; К тексту «Змій Израильский»: восполнение пробела // Там само. – С. 226–228; Полтавская виктория 27 июня 1709 г. и 200-летний юбилей ее в Полтаве. – Кишинев, 1913. – 21 с.; Лекция-беседа высокопреосвященнейшего Платона, архиепископа Кишиневского и Хотинского, 28-го ноября 1914 года, на тему «Наша Русь в Америке». – Полтава, 1915. – 14 с.; Маршрут во Св. Землю и на Афон: [Путевые впечатления и размышления в бытность студентом Киевской духовной академии]. – Полтава, 1915. – 51 с.

Арх.: ІР НБУВ. – Ф. 175. – № 1670; Ф. 304. – Дис. 1815.

Опубл. дж.: Извлечение из журналов Совета Киевской духовной академии за 1903–1904 учебный год. – К., 1904. – С. 321–326, 420, 427–428; Личный состав служащих в духовно-учебных заведениях Подольской епархии в 1906 году // Православная Подолія. – 1906. – № 11. – Ч. офиц. – С. 16; К десятилетию Полтавской ученой архивной комиссии. Отчет со дня открытия, с 26 октября 1903 г. по 26 октября 1913 г. / сост. правитель дел И. Ф. Павловский. – Полтава, 1913. – С. 20; Памятная книжка Одесского учебного округа на 1913–1914 учебный год. – Ч. I, II. – О., 1914. – С. 65, 71.

Літ.: Павловский И. Ф. Краткий биографический словарь ученых и писателей Полтавской губернии с половины XVIII века. – Полтава, 1912. – С. 112.

М. Л. Ткачук

ЛЕПЕШИНСЬКИЙ Василь Іванович [рос. Лепешинский Василий Иванович] (бл. 1828 – 16[28].01.1891), протоієрей, випускник КДА – священнослужитель РПЦ, церк. педагог, адміністратор, письменник.

Нар. у м-ку Хотимську Климовицького пов. Могильовської губ. (білорус. Хоцімск, нині – райцентр Могильовської обл. Республіки Білорусь) у сім'ї дячка Свято-Покровської церкви. Навчався у Мстиславському повітовому ДУ та Могильовській ДС (1843–49), яку закінчив кращим студентом. У 1849 розпочав пед. діяльність на посаді вчителя вищого відділення Мстиславського повітового ДУ (1849–50). У 1850–53 був учителем і в. о. інспектора Гомельського повітового ДУ.

У 1853–57 навчався у КДА, де здобув ступ. магістра богослов'я і словесних наук (рішення Конференції КДА від 08.08.1857 затверджено постановою Св. Синоду від 24.12.1857).